

LEXNOVA NYHETER

Uppmanade till polishämtning i umgänges mål trots barnens självbestämmande

Publicerad
24 APR 2023

Tingsrätten gjorde fel som ansåg att två söner som nu är 12 och 14 år skulle hämtas av polis för att umgås med sin mamma. Enligt hovrätten ska barnens ålder respekteras och de ska slippa umgås med mamman. Därför upphävs tingsrättens dom i den delen.

Käranden och svaranden har tillsammans två söner födda den 11 april 2009 respektive den 10 oktober 2010 samt en dotter född den 7 juni 2013. De har gemensam vårdnad om samtliga barn.

Den 15 november 2018 lämnade kvinnan hemmet och tog då med sig samtliga barn och flyttade till ett skyddat boende.

I januari 2019 ansökte hon om ensam vårdnad om samtliga barn.

I april 2019 höll tingsrätten muntlig förberedelse efter att ha inhämtat så kallade snabbyttrande från socialtjänsten varefter ett interimistiskt beslut meddelades den 17 april 2019. Det innebar att pappan skulle ha rätt att träffa samtliga barnen inledningsvis vid två tillfällen dagtid i april, därefter ha ett umgänge med övernattning i början på maj varefter umgänge sedan skulle ske fortsättningsvis varannan helg, ojämna veckor från fredag klockan 16:00 till söndag klockan 16:00 med hämtning och lämning på Stockholms central. Tingsrätten beslöt även att inhämta vårdnads-, boende- och umgängesutredning.

Under sommaren 2019 bad kvinnan pappan att hämta en av sönerna. Båda sönerna följde med sin pappa hem. De har därefter inte träffat sin mamma förrän vid ett tillfälle under detta måls handläggning. Det skedde i samband med ett umgängestillfälle under våren 2022, då dottern i närvaro av umgängesstöd träffade sin pappa och sina bröder.

Under sommaren 2019 upphörde sedan även dotterns umgänge med pappan.

I juni 2019 gjorde polisen en orosanmälan efter att pappan informerat den om att mamma slår dottern och hennes bröder.

I september 2021 stämde kvinnan maken och yrkade i första hand ensam vårdnad om dottern, då 8 år.

Tingsrätten meddelade beslut den 3 december 2021 och avslog kvinnans yrkande om interimistiskt beslut om ensam vårdnad för henne för dottern. Tingsrätten beslöt vidare att dottern skulle ha rätt till umgänge med sin pappa under tre timmar varannan helg, jämna veckor, i närvaro av umgängesstöd. Slutligen uppdrog tingsrätten åt familjerätten i Järfälla och Upplands-Bro att genomföra en vårdnadsboende- och umgängesutredning beträffande samtliga tre barnen.

Mamman har i det här målet yrkat ensam vårdnad om dottern medan pappa yrkar ensam vårdnad för sönerna. Attunda tingsrätten beslutade att den gemensamma vårdnaden om samtliga barn skulle bestå.

När det gällde umgänget så bor dottern med mamman och tingsrätten såg inga problem med att bestämma om umgänge med flickans pappa. Beträffande sönerna bor de hos sin pappa och vill inte träffa sin mamma. Enligt tingsrätten är det viktigt att sönerna nu träffar sin mamma under trygga former. Sönerna har, oavsett om de nu kan uppfatta det eller inte, ett eget intresse att träffa sin mamma. Inte för mammas skull, inte för pappas skull, inte för husfridens skull. De behöver träffa sin mamma för deras egen skull. De behöver för en god utveckling till vuxenhet lära känna sin mamma. Sönernas kontakt med sin mamma måste, menade rätten, upprättas snarast. Tingsrätten förordnade därför om ett inledande umgänge för sönerna med mamman med användning av umgängesstöd.

Tingsrätten såg framför sig att ett växelvis veckoslutsumgänge i vart fall borde kunna vara ett realistiskt resultat. Hur detta ska kunna genomföras gav tingsrätten förmaningar kring på följande sätt: "Vad tingsrätten nu beslutar om barnens rätt till umgänge med respektive förälder uppmanar tingsrätten föräldrarna att respektera fullt ut. Detta kan vara den sista chansen att hjälpa barnen till ett mer normalt umgänge med sina föräldrar och för dem att skapa sig en realistisk bild av båda föräldrarna. Tingsrätten uppmanar dessutom föräldrarna att för det fall något umgänge inte blir av direkt begära verkställighet hos tingsrätten av umgänget. Det kan förefalla speciellt. Men detta fall är speciellt. Och båda föräldrarna måste inse att det är allvar nu".

Tingsrätten uppmanade alltså till hämtning av sönerna med hjälp av polis. Tingsrättsdomen avslutas med följande föga konventionella resonemang: "Tingsrätten brukar inte berätta detta men tingsrätten finner att det är viktigt att båda föräldrarna i detta mål inser i vilket läge saken har hamnat, att barnen riskerar att ta stor skada inför framtiden om familjesituationen inte avdramatiseras. Oavsett föräldrarnas inställning till varandra, måste båda föräldrarna nu för barnens skull omedelbart bjuda till för att det beslutade umgänget ska bli av. Låt barnen komma till ro för att växa upp, lära, umgås och utvecklas och få en chans att bli harmoniska människor".

Svea hovrätt är kritisk mot tingsrätten. När det gäller sönerna är det, menar hovrätten, tydligt att de sedan lång tid tillbaka över huvud taget inte vill ha någon kontakt med mamman. Oavsett vad det är som gör att de inte vill träffa sin mamma är pojkarna nu 14 respektive 12 år gamla och har alltså uppnått sådan ålder och mognad att deras vilja som utgångspunkt bör respekteras.

Hovrätten fortsätter: "Att tvinga dem till umgänge med hjälp av polis, såsom tingsrätten har uppmanat till, framstår som helt uteslutet".

Av uppgifterna från Familjerätten har framgått att något umgänge inte heller har kommit till stånd efter tingsrättens dom. Vid dessa förhållanden bör domstolen inte förordna om något reglerat umgänge för sönerna med mamman. Tingsrättens dom i den delen ska därför upphävas.

Beträffande dottern ändras inte tingsrättens dom.

Instans: Hovrätterna

Rättsområden: [Vårdnad, umgänge och boende](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter